

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 9035/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Sektoriloisto oy, 2613453-3
Osoite: Pietolankatu 6 A, 23500 UUSIKAUPUNKI

Hakemus

08.11.2025, sähköpostitse

Erä- ja luonto-opas xxxx (Sektoriloisto Oy) hakee Metsähallitukselta lupaa liikkumiseen Södra Sandbäck-Sandbäck -nimisellä hylkeidensuojelualueella luontomatkailutoimintaan liittyvää hylkeiden tarkkailua varten. Liikkumislupaa Södra Sandbäck -nimisen luodon lähelle haetaan 14.5., 16.5., 23.5., 8.6. ja 14.6.2026. Alueella liikutaan klo 10.00-13.00 välisenä aikana ja luodon lähelläoloaika on max. puoli tuntia / alueella vierailukerta. Matkat ajetaan matkustaja-alus Kertulla sekä Targa 33-lastialuksella. Tuuliraja toiminnalle on 7 m/s. Lisäksi hakija hakee lupaa liikkumiseen hylkeidensuojelualueella varapäivinä, jos tuuliolosuhteet estävät hyljematkojen toteutumisen varsinaisina edellä mainittuina päivinä. Hakijan ehdottamat varapäivät 14.5. ajolle ovat 13. tai 15.5., 16.5. ajolle 15.5. tai 17.5., 23.5. ajolle 22.5. tai 24.5., 8.6. ajolle 7.6. tai 9.6. ja 14.6. ajolle 13. tai 15.6.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksesta poikkeavasti siten, että lupa ei ole voimassa 22.-24.5.2026, joka ajoittuu harmaaahylkeille kriittiseen karvanvaihtoaikaan. Lisäksi Luonnonvarakeskuksen harmaaahylkeiden lentolaskenta-ajankohta on 25.5.-7.6.2026, jolloin liikkumista alueella ei myöskään sallita.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää hakijalle luvan liikkua vesitse hylkeiden tarkkailuun liittyvässä luontomatkailutoiminnassa asiakasryhmien kanssa Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualueella. Liikkuminen hylkeidensuojelualueilla on kielletty ympäri vuoden puolen merimailin (926 m) sisään jäävällä alueen suojelukarttaan merkitystä luodosta tai luotoryhmästä ilman Metsähallituksen lupaa. Lisäksi liikkuminen hylkeidensuojelualueella on kielletty 1.2.-15.6. välisenä aikana ilman Metsähallituksen lupaa. Lupa-alue on esitetty liitteessä 1.

Tämä lupa on voimassa seuraavina ajankohtina, joissa on huomioitu hakijan ehdottamat varapäivät:

13.-15.5.,
15.-17.5.,
8.-9.6. ja
13.6.-15.6.2026

Em. ajankohtina hakija voi toteuttaa yhden hyljesafarimatkan Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualueelle asiakasryhmän kanssa. Lupa on voimassa klo 10.00–13.00 välisenä aikana max. puoli tuntia / alueella vierailukerta aluksilla Kerttu tai Targa 33.

Alkaa: 13.05.2026

Päätyy: 15.06.2026

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualue on valtioneuvoston asetuksen (736/2001) mukaan perustettu hylkeiden ja erityisesti harmaahylkeiden suojelemiseksi, niiden elinolosuhteiden häiriöttömäksi turvaamiseksi sekä tieteellisen tutkimuksen ja hyljekantojen seurannan edistämiseksi. Asetuksen ja luonnonsuojelulain (9/2023, LSL) mukaan alueella ovat voimassa LSL 49 §:n rauhoitussäännökset. Lisäksi alueella liikkumista on rajoitettu asetuksen 4 §:n 1 ja 2 momenteissa esitetyn mukaisesti. Hylkeidensuojelualueilla voidaan em. säännösten estämättä liikkua virallisilla vesikulkuväylillä ja ryhtyä muuallakin merialueiden valvontaan, pelastustoimintaan sekä merenkulun turvalaitteiden huoltoon ja vesikulkuväylien kunnossapitoon liittyviin toimiin 4 §:n 3 momentin mukaisesti.

Hylkeidensuojelualueita koskevan asetuksen (736/2001) perustelumuiotiossa hylkeille aiheutunutta häiriötä ei määritellä yksityiskohtaisesti tai yksittäistapauksittain (kuten yksittäisestä vierailusta aiheutuva hylkeiden veteen siirtyminen), vaan kokonaishäiriön kautta. Kokonaishäiriö koostuu metsästyksen, kalastuksen ja alueella liikkumisen yhteisvaikutuksesta. Hylkeidensuojeluasetuksessa mainitulla hylkeiden häiriöttömällä oleskelulla tarkoitetaan ensisijaisesti hylkeidensuojelualueiden rauhoittamista metsästykseltä, minkä lisäksi muuta ihmistoimintaa alueella rajoitetaan hylkeiden suojelemiseksi. Tapauksia, jolloin luvanvaraista liikkumista alueella on asetuksen mukaan mahdollista sallia, ovat mm. luontoharrastustarkoituksessa tapahtuva liikkuminen, joista erikseen mainitaan järjestetyt hylkeidentarkkailuretket.

Harmaahylkeen tiedetään poikivan Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualueella. Vastasyntyneet kuutit ovat erityisen herkkiä häirinnälle, koska nuorien kuuttien ajaminen veteen lisää merkittävästi niiden kuolleisuutta. Kuutteihin kohdistuvan häirinnän ja suoran kuolleisuuden välttämiseksi Metsähallitus ei salli liikkumista alueella hylkeiden poikimisaikaan 1.2.–15.4., eikä aikuisille hylkeille kriittiseen karvanvaihtoaikaan 19.5.–6.6. Näillä linjauksilla rajoitetaan alueella toimimista harmaahylkeen elossa selviämisen kannalta kriittisinä aikoina, jolloin häirintä voi heikentää suoraan harmaahylkeen lisääntymismenestystä ja edelleen alueen suojeluperusteena olevaa luontoarvoa. Liikkumista alueella ei sallita myöskään Luonnonvarakeskuksen (LUKE) hyljelentolaskentojen aikana 25.5.–7.6.2026. Metsähallitus pitää näitä rajoituksia perusteltuina, kun huomioidaan Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualueen perustamistarkoitus sekä alueen merkitys harmaahylkeen suojelulle ja kannanseurannalle.

Metsähallitus katsoo kokonaishäiriön koostuvan mm. vierailujen ajankohdasta (vuodenaika), käyntien määrästä, käyntien toistuvuudesta ja luotojen lähestymistavasta sekä -etäisyydestä. Lupahakemuksen mukaisessa toiminnassa hylkeidensuojelualueelle tehtävien käyntien kokonaismäärä on vähäinen, sillä liikkumislupa oikeuttaa ainoastaan enintään neljään hyljematkaan Södra Sandbäckin luotojen lähelle. Toiminta ei siten ole luonteeltaan jatkuvaa. Käynnit eivät ajoitu poikimis- tai imetysaikaan, eikä toiminta siten vaikuta harmaahylkeiden lisääntymiseen. Lisäksi lupaehdoissa on määritelty erikseen toimimisesta alueella, millä ehkäistään käynneistä hylkeille aiheutuvia häiriötekijöitä.

Lisäksi on huomioitavaa, että lupakausilla 2024 ja 2025 toiminnanharjoittaja on tehnyt vierailukäyntejä Södra Sandbäckin luodoille, joista Metsähallituksella ei ole huomautettavaa. Alueelle ei ole viime vuosina haettu muita lupia vastaavaan toimintaan (hyljematkailu), jotka voisivat lisätä toiminnasta aiheutuvia häiriötekijöitä.

Näin ollen Metsähallituksen kokonaisharkinnan johtopäätös on, että liikkumisluvasta harmaahylkeille aiheutuva kokonaishäirintä on pientä, kun toimintaa harjoitetaan tämän luvan lupaehtojen ja määrien mukaisesti. Metsähallitus myös katsoo, että varsinaisille ajopäiville on perusteltua myöntää varapäivät, sillä toiminta on tuulialtista ja kahtena edellisenä vuonna hakija on joutunut perumaan matkoja keliolosuhteiden takia.

Metsähallitus on pyytänyt vuoden 2025 lupaharkintaa varten LUKE:lta harmaahylkeen lentolaskenta-aineiston Södra Sandbäckin luodon harmaahyljemäärästä viimeisen viiden vuoden ajalta. Lentolaskentojen perusteella hylkeitä on tavattu Södra Sandbäckin luodolla viime vuosina enimmillään yli 700 yksilöä, kun 2000-luvun alussa hylkeitä oli enimmillään 350 yksilöä. Nykyään harmaahylje luokitellaan elinvoimaiseksi lajiksi, jonka säilyminen on arvioitu lähitulevaisuudessa turvatuksi.

Harmaahylje on Södra Sandbäck -Natura-alueen (FI1400030, SAC) suojeluperuste. Metsähallitus on arvioinut lajille aiheutuvan häiriön merkittävyyttä lupahakemuksen ja muun käytettävissä olevan tiedon pohjalta ja katsoo, että edellä esitetyin perustein liikkumisluvan myöntäminen ei heikennä merkittävästi kyseisen Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja eikä tarvetta LSL 35 §:n mukaiselle arvioinnille ole.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Hakijan tulee ilmoittaa Metsähallituksen kirjaamoon (kirjaamo@metsa.fi) viimeistään edellisenä päivänä ennen Södra Sandbäck-Sandbäck -hylkeidensuojelualueelle suuntautuvaa retkeä.

Lupa oikeuttaa liikkumaan hylkeidensuojelualueella veneellä siten, että vältetään hylkeiden ajamista luodoilta veteen. Hylkeille aiheutettava häiriö on pyrittävä minimoimaan.

Luodolla olevia hylkeitä tulee lähestyä hitaasti, mielellään moottori sammutettuna, tuulen yläpuolelta ja niiden ohi ajelehtien. Kohtisuora lähestyminen pelottaa eläimet veteen aikaisemmin. Luotoja saa lähestyä enintään 50 m etäisyydelle, eikä niille saa nousta maihin.

Hylkeidensuojelualueella liikuttaessa tulee veneen AIS-lähetin olla päällä.

Tämän luvan nojalla alueella ei saa liikkua muussa kuin hylkeiden tarkkailuun liittyvässä luontomatkailutoiminnassa.

Kaikkien tämän luvan perusteella lupa-alueella tapahtuvien asiakasryhmien vierailujen tulee olla luvan haltijan tai yhtiön työntekijöiden ohjaamia. Luvan haltija vastaa myös, että hänen ohjauksessaan liikkuvat muut henkilöt noudattavat alueen rauhoitusmääräyksiä sekä luvan ehtoja. Tätä lupaa ei voi luovuttaa edelleen.

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Luvan nojalla harjoitetusta toiminnasta tulee raportoida Metsähallitukselle 31.1.2027 loppuun mennessä kirjallisesti. Raportissa tulee mainita hylkeidensuojelualueelle tehtyjen vierailujen ajankohdat ja kestot, asiakasryhmän koko, toiminnassa käytetyn aluksen nimi sekä tehdyt hyljehavainnot (hylkeiden määrä). Lisäksi raporttiin tulee liittää vapaamuotoinen GPS-jälki veneen liikkeistä hylkeidensuojelualueella (esim. kuva veneen karttaplotterista). Raportti lähetetään osoitteeseen kirjaamo@metsa.fi mainiten luvan asianumero MH 9035/2025.

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Valtioneuvoston asetus hylkeidensuojelualueista (736/2001): 3, 4 ja 6 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023): 49, 56, 70, 74, 77 ja 79 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5, 21 ja 24 §
Ympäristöministeriön asetus Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luettelosta (354/2015)
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 (96/2024): 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Turun hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Luvan hinta on 100,00 euroa.

Hinnasta ei suoriteta arvonlisäveroa.

Maksu maksetaan viitenumeroa käyttäen erikseen lähetettävässä laskussa ilmoitetulle pankkitilille.

Maksu erääntyy maksettavaksi 30 päivän kuluttua allekirjoituspäivästä. Maksun viivästyessä maksamattomalle erälle peritään korkolain (633/82) 4 §:n mukainen viivästyskorko eräpäivästä lukien. Viivästyskoron lisäksi peritään perinnästä aiheutuvat kulut perimispalkkioineen.

Esittelijä

Ratkaisija

Liitteet:

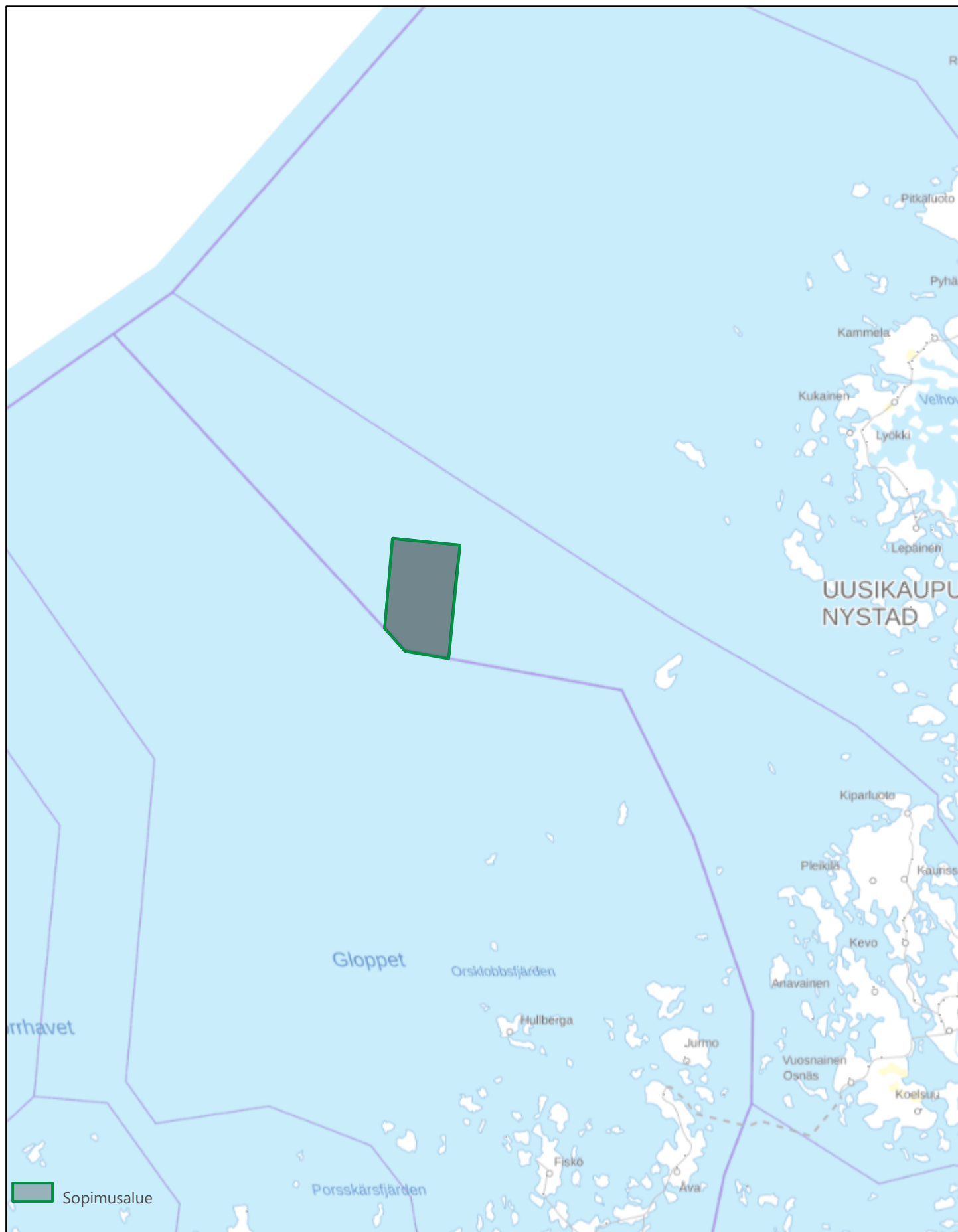
Liite 1. Lupa-alueen kartta
Liite 2. Valitusosoitus

Tiedoksi:

Kustavin kunta
Länsi-Suomen merivartiosto
Luonnonvarakeskus
Suomen riistakeskus, Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri

Karttaliite

Poikkeamislupa 131801

Liite 2. Valitusosoitus.

1. VALITUSOSOITUS

(Laki Metsähallituksesta 21 §, luonnonsuojelulaki 134 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja kotikunta
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja tai yleinen oikeusavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.
- jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Käsittelymaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden osoite

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2–4, 20101 Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Faksi: 029 56 42414

Sähköposti: turku.hao(at)oikeus.fi

Puhelin: 029 56 42410